

Praksa Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave*

Dionici u sustavu javne nabave, osim poznavanja zakonodavnog okvira, moraju biti upoznati s praksom Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave (dalje u tekstu: Državna komisija) kao tijela nadležnog za rješavanje o žalbama u vezi s postupcima sklapanja ugovora o javnoj nabavi, okvirnih sporazuma i projektnih natječaja, na koje se primjenjuje Zakon o javnoj nabavi. Upravo kroz praksu Državne komisije često se dolazi do odgovora na pitanja kako postupiti u pojedinoj situaciji, pa se u ovoj rubrici obrađuju aktualne odluke Državne komisije te se daje prikaz najvažnijih stavova.

Pravni interes za izjavljivanje žalbe u postupcima javne nabave za uklanjanje nezakonitih građevina prema rješenjima građevinskih inspektora¹

Žalitelj – investitor nekretnina čije je rušenje naloženo rješenjima nadležnog tijela nema pravni interes za dobivanje ugovora niti bi mogao pretrpjeli štetu od kršenja subjektivnih prava

Naručitelj Državni inspektorat, objavio je 28. veljače 2023. u EOJN RH poziv na nadmetanje s dokumentacijom o nabavi, u otvorenom postupku, broj: 2023/S OF2-0008537, za predmet: uklanjanje nezakonitih građevina prema rješenjima građevinskih inspektora.

Žalbu na sadržaj dokumentacije izjavio je žalitelj P.-S. d.o.o., koji osporava njenu zakonitost. U odgovoru naručitelj žalitelju osporava pravo na žalbu navodeći da je žalitelj investitor (vlasnik) nezakonito izgrađenih građevina i kojemu je rješenjima građevinskih inspektora naloženo uklanjanje istih, uz upozorenje da će se uklanjanje građevina izvršiti putem trećih osoba, ako ih on ne ukloni.

Prije nego se upusti u meritorno odlučivanje, Državna komisija provjerava postojanje postupovnih pretpostavki za izjavljivanje žalbe, koje moraju biti ispunjene na strani žalitelja, a među kojim pretpostavkama je i postojanje pravnog interesa za dobivanje određenog ugovora o javnoj nabavi. Toč. 2.1. dokumentacije (Opis predmeta nabave) propisano je da naručitelj nabavlja radove uklanjanja nezakonito izgrađenih građevina, sukladno Zakonu o državnom inspektoratu te Zakonu o građevinskoj inspekciji. Nezakonito izgrađene građevine uklanjanju se temeljem rješenja građevinskih inspektora. Žalitelj je investitor nezakonito izgrađenih građevina koje su predmet uklanjanja u ovom postupku i kojemu su rješenjima građevinskih inspektora naređuje uklanjanje nezakonito izgrađenih građevina te ga se upozorava, da će se izvršenje rješenja provesti putem

treće osobe na njegovu odgovornost i trošak, ako ne postupi po naredbi iz rješenja.

Prema ocjeni Državne komisije žalitelj koji je investitor nekretnina čije je rušenje naloženo rješenjima nadležnog tijela nema pravni interes za dobivanje predmetnog ugovora niti bi mogao pretrpjeli štetu od kršenja subjektivnih prava. Naime, predmet nabave su radovi uklanjanja nezakonito izgrađenih građevina žalitelja kao investitora putem trećih osoba, potencijalnih ponuditelja u predmetnom postupku javne nabave, dok je odgovornost i trošak uklanjanja tih građevina na žalitelju/investitoru. U protivnom, kada bi se žalitelju priznao pravni interes za dobivanje predmetnog ugovora, navedeno bi značilo da bi žalitelj, kao potencijalni ponuditelj u predmetnom postupku, uz novčanu naknadu uklanjanja svoje nezakonito izgrađene građevine koje nije uklonio nakon što mu je rješenjem isto naloženo od nadležnog tijela. U konkretnom slučaju nisu ispunjene pretpostavke za pravo na žalbu iz članka 401. stavka 1. ZJN 2016 koje se odnose na postojanje pravnog interesa za dobivanje određenog ugovora i moguću štetu radi kršenja subjektivnih prava, pa se žalba odbacuje.

Podjela predmeta nabave na grupe²

Odluka o podjeli predmeta nabave na grupe je na naručitelju, koji prilikom određivanja predmeta nabave i eventualne podjele na grupe ne mora voditi računa da proizvode iz jedne grupe može ponuditi ponuditelj samostalno, jer može podnijeti ponudu u zajednici ponuditelja, i sl.

... u žalbi na sadržaj dokumentacije o nabavi žalitelj osporava zakonitost postupanja naručitelja prilikom podjele predmeta nabave na grupe. Ističe da je naručitelj Grupom 1. obuhvatio raznorodnu medicinsku opremu i time uskratio mogućnost samostalnog sudjelovanja ponuditeljima, koji nude samo dio robe obuhvaćene tom grupom, te da ovako određen predmet nabave

* Pripremio Ante Loboja, dipl.iur., Zagreb

¹ Rješenje Državne komisije: Klasa: UP/II-034-02/23-01/120, od 20. ožujka 2023.

² Rješenje Državne komisije: Klasa: UP/II-034-02/21-01/247, od 8. travnja 2021.

ograničava tržišnu slobodu jer praktički nema proizvođača koji proizvodi sve proizvode obuhvaćene Grupom 1. Smatra da je formiranjem Grupe 1. naručitelj postupio protivno načelima javne nabave.

Naručitelj ističe da je Grupom 1. obuhvatilo proizvode koji čine cjelinu sukladno potrebama struke. Proizvodi koji se traže u Grupi 1. po svojim karakteristikama čine cjelinu te se kao takvi istovremeno koriste za vrijeme određenih operativnih zahvata u abdominalnoj i ginekološkoj kirurgiji. Posebno ističe kako međusobno korištenje proizvoda i njihova kompatibilnost u radu unutar jednog operativnog zahvata osigurava njegov neometani tijek. Prema toč. 2.1. dokumentacije *Opis predmeta nabave, predmet nabave je medicinski potrošni materijal za operacijske sale, po grupama. CPV oznaka predmeta nabave je 33141000-0 jednokratni nekemijski medicinski potrošni materijal i hematološki potrošni materijal.*

Državna komisija ističe da je odluka o podjeli predmeta na grupe prepuštena je naručitelju, sve dok se vodi objektivnim kriterijima. Žalitelj ničim nije dokazao svoje tvrdnje da je naručitelj, formiranjem Grupe 1. ograničio tržišno natjecanje. Iz odredaba članaka 203. i 204. ZJN 2016 ne proizlazi da naručitelj, prilikom određivanja predmeta nabave i eventualne podjele na grupe, mora voditi računa o tome da proizvode koji čine jednu grupu može ponuditi ponuditelj samostalno. Potencijalni ponuditelj, ako samostalno ne može podnijeti ponudu za grupu predmeta nabave, ima na raspolaganju više mogućnosti (npr., podnijeti ponudu u zajednici s drugim gospodarskim subjektom ili angažirati podugovaratelja). Državna komisija je ocijenila da naručitelj formiranjem Grupe 1. na način kako je to učinio u dokumentaciji o nabavi nije povrijedio odredbe članka 203. i članka 204. ZJN 2016, niti načela javne nabave. Žalbeni navod je neosnovan.

Načelo transparentnosti postupka javne nabave³

U Zapisniku o ponovljenom postupku pregleda i ocjeni ponuda naručitelj je postupio prema prethodnom Rješenju Državne komisije, a objavom Zapisnika ostvareno je načelo transparentnosti

.... u žalbi na Odluku o odabiru žalitelj navodi da je naručitelj uz odluku o odabiru od 28. lipnja 2021. ponuditeljima dostavio i Zapisnik o ponovljenom pregledu i ocjeni ponuda, koji nije sastavljen u skladu s člankom 28. Pravilnika, jer ne sadrži sve propisane elemente. Navodi da Pravilnik ne poznaje kao vrstu dokumenta Zapisnik o ponovljenom pregledu i ocjeni ponuda koji bi bio sadržavao samo neke elemente koje Zapisnik o pregledu i ocjeni mora sadržavati. Smatra da predmetni Zapisnik ne sadrži sve elemente, da je sastavljen protivno ZJN

2016 i Pravilniku te protivno načelu zakonitosti i transparentnosti.

Naručitelj u odgovoru na žalbu navodi da je u ponovljenom pregledu i ocjeni ponuda postupao po Rješenju Državne komisije, da je pregledavan samo dio ponude odabranog ponuditelja vezan uz zadovoljavanje uvjeta iz toč. 15.3. dokumentacije, da predmet novog pregleda i ocjene nije bila valjanost prema obliku, sadržaju i cjelovitosti niti analizi ponuda vezano uz ispunjavanje zahtjeva u pogledu predmeta nabave i kriterija za odabir gospodarskog subjekta iz toč. 15.1. i 15.2. dokumentacije te da zapisnik o ponovljenom pregledu i ocjeni ponuda u tim dijelovima nije niti izmijenjen. Navodi da podaci koji se nisu mijenjali nisu bili predmet novog pregleda i ocjene ponuda već samo utvrđivanje zadovoljenja uvjeta iz toč. 15.3. dokumentacije.

Naručitelj je po zaprimanju Rješenja Državne komisije sastavio Zapisnik o ponovljenom pregledu i ocjeni ponuda, u kojem se u toč. 9. navode podaci o postupku koji je prethodio ponovljenom pregledu i ocjeni ponuda, navodeći da je Rješenjem Državne komisije predmet vraćen naručitelju na ponovno postupanje iz razloga jer naručitelj nije valjano dokumentirao podatke i rezultat provjere u odnosu na ispunjavanje uvjeta iz toč. 15.3. dokumentacije. Stoga se u ponovljenom postupku pregleda i ocjene ponuda sastavlja zapisnik kojim se dopunjaje Zapisnik od 6. svibnja 2021.

U Zapisniku o ponovljenom pregledu i ocjeni ponuda naručitelj je postupio prema prethodnom Rješenju Državne komisije. Navedeno postupanje naručitelj pravilno kvalificira kao dopunu (dodatak) prethodnog Zapisnika. Činjenica je da je u odnosu na prvotni Zapisnik, naručitelj po zaprimanju spomenutog Rješenja u svojim evidencijama izvršio provjeru dokumentacije iz toč. 15.3. dokumentacije, te je u tom dijelu sastavio novi Zapisnik. Žalitelj pogrešno smatra da osporavani Zapisnik ne sadrži sve elemente te da je sastavljen protivno načelu zakonitosti i transparentnosti. U odnosu na utvrđenja iz prvotnog Zapisnika, u ponovljenom postupku pregleda i ocjene ponuda nije se glede ponude odabranog ponuditelja mijenjalo ništa osim provjere iz toč. 15.3. dokumentacije, a što je naručitelj dokumentirao upravo na način da se osigura transparentnost navedene provjere. I prvotni Zapisnik, kao i Zapisnik o ponovljenom pregledu i ocjeni ponuda objavljeni su u EOJN RH, čime je u potpunosti ostvareno načelo transparentnosti postupanja naručitelja. Žalbeni navod je neosnovan.

³ Rješenje Državne komisije: Klasa: UP/II-034-02/21-01/631, od 26. srpnja 2021.